

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 30/2024)

София, 7 август 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 01.08.2024 г.	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 01.08.2024 г.

1.1 Реколта от есенници

По оперативни данни, към 1 август 2024 г. жътвата на пшеница, ечемик и маслодайна рапица е приключила в почти цялата страна. При близо 99% реколтирани площи, продукцията от пшеница възлиза на около 6,4 млн. тона - с 3,4% над нивото отпреди една година, поради повишения среден добив от декар. Съществено по-големият размер на засетите площи с ечемик за реколта `2024 допринася за ръст на производството от около 40% на годишна база. Произведените до момента количества маслодайна рапица и ръж остават под миналогодишните, съответно с 22,3% и с 5,7%.

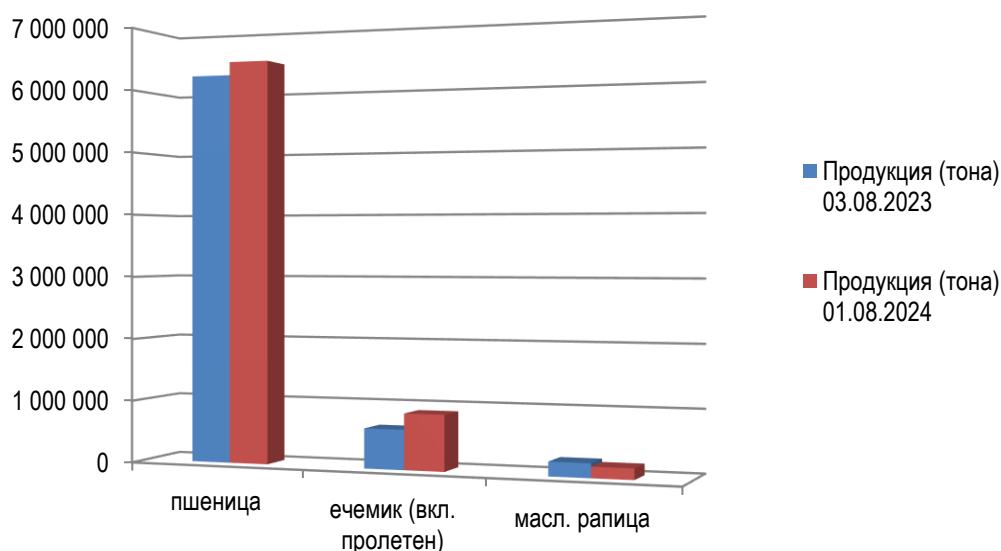
Реколта от есенници към 01.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 194 716	1 144 825	1 139 186	1 131 532	6 234 772	6 445 180	547	570	-4,2%	-0,7%	3,4%	4,2%
ечемик (вкл. пролетен)	120 463	161 830	118 573	161 119	632 670	887 544	534	551	34,3%	35,9%	40,3%	3,2%
маслодайна рапица	93 106	73 262	88 192	70 286	226 492	175 957	257	250	-21,3%	-20,3%	-22,3%	-2,7%
ръж	7 057	5 633	4 299	4 295	10 503	9 900	244	231	-20,2%	-0,1%	-5,7%	-5,3%
тритикале	12 545	15 755	9 739	13 090	35 258	49 058	362	375	25,6%	34,4%	39,1%	3,6%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от основни есенни култури към 01.08.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

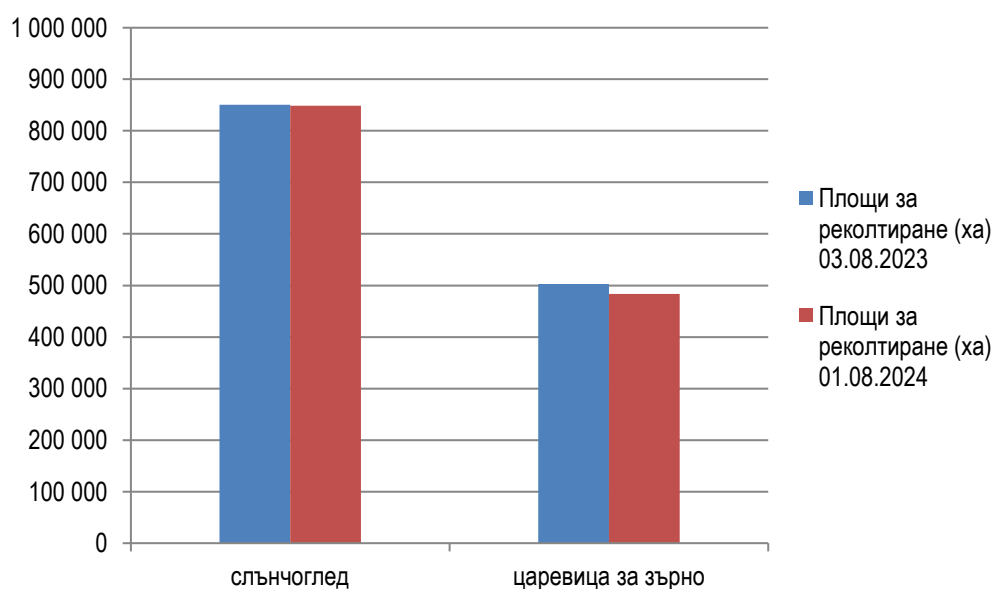
Тази година кампанията по прибиране на реколтата от маслодаен слънчоглед стартира по-рано от обичайното. При ожънати 7 742 ха, до момента са добити около 9,5 хил. тона от маслодайната култура.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 01.08.2024 г., ха

	Площи за реколтиране, ха		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	850 662	848 494	-	7 742	-	9 470	-	122	-0,3%	-	-	-
царевица за зърно	502 504	483 478	-	-	-	-	-	-	-3,8%	-	-	-

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Площи за реколтиране със слънчоглед и царевица за зърно към 01.08.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

Към началото на м. август 2024 г. събраните количества тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ са съответно с 35,6% и 22,6% повече спрямо година по-рано, макар и при двата типа да се отчитат по-ниски средни добиви от декар. Производството на Ориенталски тютюн изостава с 8,3% на годишна база.

Площи и производство на тютюн към 01.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024				
Тютюн-Ориенталски	2 261	2 030	1 953	1 910	1 952	1 790	100	94	-10,2%	-2,2%	-8,3%	-6,0%
Тютюн-Виржиния	387	392	147	239	73	99	50	41	1,3%	62,6%	35,6%	-18,0%
Тютюн-Бърлей	140	193	108	145	133	163	123	112	37,9%	34,3%	22,6%	-8,9%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат ръст на продукцията от дини и пъпеши, съответно с близо три пъти и с 41%, в сравнение с аналогичния период на миналата година. И при двете култури се наблюдава съществено увеличение на засадените площи (при дините – съчетано с по-бърз темп на беритбата тази година), както и повишение на средните добиви от декар. Засега добитите количества ягоди, домати, зеле, пипер, картофи и краставици от открити площи са с от 1,6% (ягоди) до 30,8% (краставици) по-малко на годишна база.

От началото на 2024 г. досега в оранжерии са произведени 24,6 хил. тона краставици и 22,5 хил. тона домати, което е съответно с 5% и 25,3% под нивото отпреди една година.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 01.08.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024				
Картофи	6 784	4 833	1 403	1 071	23 465	17 494	1 672	1 633	-28,8%	-23,7%	-25,4%	-2,3%
Зеле	696	562	187	146	3 161	2 832	1 690	1 940	-19,3%	-21,9%	-10,4%	14,8%
Дини	3 349	4 667	1 137	2 574	12 085	32 723	1 063	1 271	39,4%	126,4%	170,8%	19,6%
Пъпеши	2 051	2 860	1 110	1 287	6 877	9 694	620	753	39,4%	15,9%	41,0%	21,5%
Пипер на открито	1 988	1 959	435	463	2 893	2 167	665	468	-1,5%	6,4%	-25,1%	-29,6%
Домати на открито	1 755	1 723	387	444	2 882	2 761	745	622	-1,8%	14,7%	-4,2%	-16,5%
Краставици на открито*	284	263	201	179	2 477	1 714	1 232	958	-7,4%	-10,9%	-30,8%	-22,2%
Ягоди на открито	877	851	850	829	5 870	5 779	691	697	-3,0%	-2,5%	-1,6%	0,9%
Домати в оранжерии	435	403	371	358	30 064	22 464	8 104	6 275	-7,4%	-3,5%	-25,3%	-22,6%
Краставици в оранжерии	332	299	265	267	25 885	24 584	9 768	9 207	-9,9%	0,8%	-5,0%	-5,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

На този етап при всички наблюдавани трайни насаждения се отчита нарастване на реколтираните площи спрямо година по-рано, в повечето случаи съчетано и с по-високи средни добиви от декар (с изключение на крушите и малините). В резултат, прибраните количества череша, вишни, сливи, кайсии, круши, малини и праскови са с между 8,9% (череша) и близо три пъти (праскови) повече на годишна база.

През изминалата седмица започна прибирането на реколтата от ранни сортове ябълки и десертно грозде.

Площи и производство от трайни насаждения към 01.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024				
круши	555	641	12	28	66	106	550	379	15,5%	133,3%	60,6%	-31,1%
праскови	1 808	2 654	465	1 174	2 578	7 359	554	627	46,8%	152,5%	185,5%	13,2%
сливи	9 277	9 601	514	597	2 383	3 057	464	512	3,5%	16,1%	28,3%	10,3%
кайсии	2 366	2 862	2 080	2 828	10 623	15 749	511	557	21,0%	36,0%	48,3%	9,0%
череша	9 937	10 220	9 815	10 220	46 209	50 323	471	492	2,8%	4,1%	8,9%	4,5%
вишни	1 024	1 171	1 001	1 036	3 236	3 670	323	354	14,4%	3,5%	13,4%	9,6%
малини	1 826	1 757	420	831	1 130	2 000	269	241	-3,8%	97,9%	77,0%	-10,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

При по-малко реколтирани площи и понижена продуктивност от декар, към началото на м. август 2024 г. реколтата от лавандула е с близо 25% под отчетената по същото време на миналата година.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 01.08.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024	03.08.2023	01.08.2024				
лавандула	13 890	11 336	12 225	9 931	48 830	36 805	399	371	-18,4%	-18,8%	-24,6%	-7,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 27/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. май 2024 г.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 31 юли 2024 г. се отчита леко седмично увеличение на изкупните цени на слънчоглед (с 0,3%), пшеница (с 0,3% при фуражната и с 0,6% при хлебната) и ечемик (с 1,7%). Цената на рапицата се запазва на нивото от предходната седмица, а царевицата поевтинява с 1,4%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 31.07.2024 г., лв./тон без ДДС

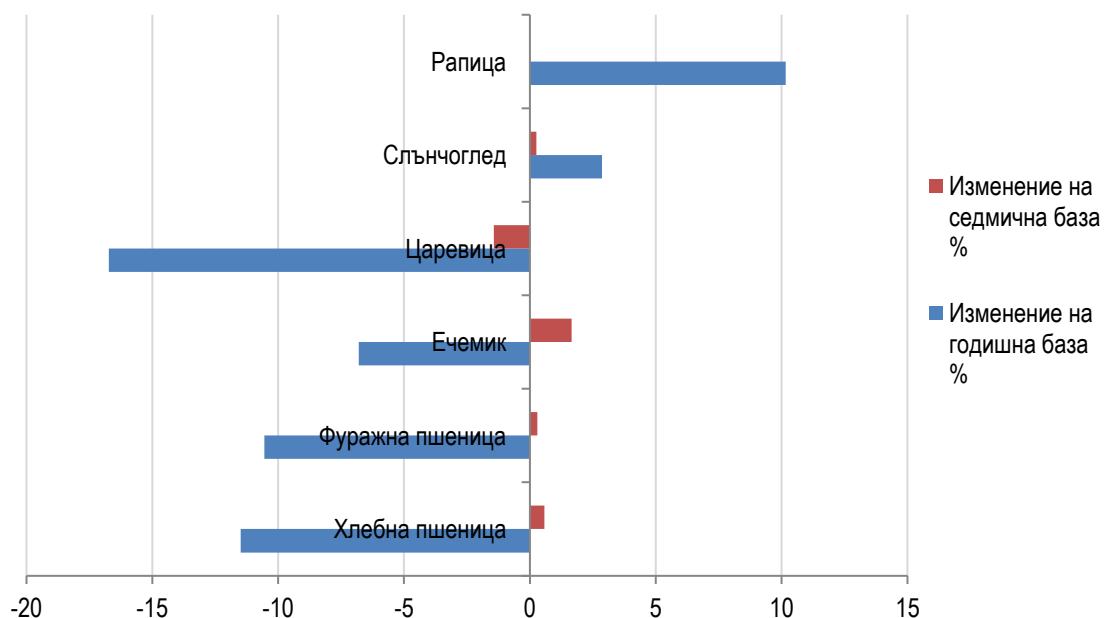
	02.08.2023	24.07.2024	31.07.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	399	351	353	-11,5	0,6
Фуражна пшеница	381	340	341	-10,5	0,3
Ечемик	328	301	306	-6,8	1,7
Царевица	414	350	345	-16,7	-1,4
Слънчоглед	738	757	759	2,9	0,3
Рапица	768	846	846	10,2	0,0

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнението със същия период на миналата година показва намаление на изкупните цени на основните зърнени култури с между 6,8% (ечемик) и 16,7% (царевица) и същевременно поскъпване на слънчогледа и рапицата, съответно с 2,9% и 10,2%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 31.07.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на плодове и зеленчуци на тържищата в страната се наблюдават разнопосочни седмични ценови колебания. Средните цени на едро на праскови, пъпеши, зелен пипер и дини намаляват с от 3,7% (праскови) до 13,2% (дини) спрямо предходната седмица. По-високи ценови стойности се отчитат при картофите (с 4%), българските оранжерийни краставици (с 5,1%), вносните краставици (с 8,1%) и оранжерийните домати (със 7,1%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 02.08.2024 г., лв./кг

	04.08.2023	26.07.2024	02.08.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,23	1,01	1,05	-14,6	4,0
домати (оранжерийни)	2,50	2,41	2,58	3,2	7,1
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,58	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,50	2,77	2,91	16,4	5,1
краставици (внос)	*	2,47	2,67	-	8,1
пипер (зелен)	2,04	2,27	2,05	0,5	-9,7
пипер (червен, внос)	*	*	*	-	-
зеле	0,95	0,79	0,92	-3,2	16,5
дини	*	0,76	0,66	-	-13,2
пъпеши	*	1,36	1,24	-	-8,8
праскови	2,50	2,44	2,35	-6,0	-3,7
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	2,00	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 2 август 2024 г. зелето, прасковите и картофите се търгуват респективно с 3,2%, 6% и 14,6% по-евтино, отколкото по същото време на миналата година. Леко поскъпване на годишна база бележат зеленият пипер (с 0,5%) и оранжерийните домати (с 3,2%), а по-съществено - оранжерийните краставици (с 16,4%).

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 02.08.2024 г.**

